

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 324/2018-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. júna 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou JUDr. Zuzanou Baloghovou, advokátska kancelária, Madačova 7, Ružomberok, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2, čl. 48 ods. 2 a čl. 49 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Poprad v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 285/1996 a jeho rozsudkom č. k. 2 T 285/1996-1257 z 29. februára 2016 a postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 2 To 31/2016 a jeho rozsudkom z 1. marca 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. mája 2017 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2, čl. 48 ods. 2 a čl. 49 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Poprad (ďalej aj „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 285/1996 a jeho rozsudkom č. k.

2 T 285/1996-1257 z 29. februára 2016 a postupom Krajského súdu v Prešove (ďalej aj „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 To 31/2016 a jeho rozsudkom z 1. marca 2016.

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva:

«... Na základe obžaloby podanej prokurátorom Okresnej prokuratúry Poprad prebieha na Okresnom súde Poprad od r. 1996 trestné konanie voči sťažovateľovi, t.j. obvinenému [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], vedené pod sp.zn. 2T/285/1996. Skutkov, ktorých spáchanie je obžalovanému kladené za vinu, sa mal obžalovaný dopustiť v r. 1995 - 1996, ešte ako mladistvý. Uvedené konanie bolo proti obžalovanému vedené ako konanie proti mladistvému.

Okresný súd Poprad vydal vo veci viaceré rozhodnutia, pričom všetky tieto rozhodnutia boli odvolacím súdom zrušené. Rozhodnutím č.k. 2T/285/1996-1176 zo dňa 27.08.2014 okresný súd trestné stíhanie proti obžalovanému zastavil, podľa § 231 ods. 1 Trestného poriadku účinného do 01.01.2006, s použitím § 223 ods. 2 Trestného poriadku účinného do 01.01.2006. Na základe sťažnosti okresného prokurátora proti tomuto uzneseniu Krajský súd v Prešove uznesením č.k. 2To/48/2014-1191 zo dňa 15.01.2015 uznesenie o zastavení trestného stíhania zrušil a uložil okresnému súdu, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

Následne Okresný súd Poprad rozsudkom č.k. 2T/285/1996-1257 zo dňa 29.02.2016 rozhodol tak, že obžalovaného uznal za vinného zo spáchania skutkov v zmysle obžaloby, pričom upustil od uloženia súhrnného trestu, pretože trest odňatia slobody uložený obžalovanému Okresným súdom Zvolen sp.zn. 4T/124/2003 zo dňa 12.03.2004 mal za dostatočný.

Na odvolanie obžalovaného ako aj prokurátora rozhodol Krajský súd v Prešove na verejnom zasadnutí dňa 01.03.2017 rozsudkom č.k. 2To/31/2016 tak, že zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste a uložil obžalovanému úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 2 rokov, výkon ktorého mu podmienenečne odložil a určil skúšobnú dobu v trvaní 2 rokov. Súčasne zamietol odvolanie obžalovaného. Písomné vyhotovenie rozsudku krajského súdu obžalovanému nebolo do dnešného dňa doručené.

... Mám za to, že postupom okresného súdu a následne krajského súdu vo veci sťažovateľa boli porušené jeho základné práva a slobody garantované Ústavou SR, ako i medzinárodnými dohovormi, ktorými je SR viazaná.

... Z dôvodov vyššie uvedených, poukazujúc na čl. 127 ods. 1 Ústavy SR preto sťažovateľ podáva sťažnosť na Ústavný súd Slovenskej republiky, a to z dôvodu, že Krajský súd v Prešove v konaní sp.zn. 2To/31/2016 a v tomto predchádzajúcom konaní aj Okresný súd Poprad v konaní sp.zn. 2T/285/96 svojím postupom porušili jeho právo na spravodlivé súdne konanie a právo na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46, 48, 49 Ústavy SR, najmä právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. Sťažovateľ si je vedomý tej skutočnosti, že Ústavný súd SR pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov; poukazuje však na to, že je úlohou Ústavného súdu kontrolovať zlučiteľnosť účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv.

Ako sťažovateľ uviedol, má za to, že bolo zásadným spôsobom porušené jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 Dohovoru a podľa čl. 46, 48 a 49 Ústavy SR.

Nakoľko trestné konanie proti sťažovateľovi ako obvinenému trvalo neúmerne dlhý čas, tento bol dlhodobo postihnutý týmto konaním, ktoré voči nemu začalo ešte ako voči mladistvému a pokračovalo viac ako 20 rokov. Sťažovateľ nemal v rozhodujúcom a zásadnom štádiu rozhodovania súdu možnosť konfrontovať výpovede svedkov, ktorých drvivá väčšina bola vypočutá buď v prípravnom konaní, alebo na začiatku konania pred súdom prvého stupňa v r. 1996-1999. Súdy konajúce v sťažovateľovej trestnej veci tohto dlhodobo udržiavali v neistote, vzhľadom na rôznorodosť ich rozhodnutí, keď okresný súd vydal v tomto konaní v poradí viacero rozsudkov, všetky boli odvolacím súdom pre nedostatočnosť či neúplnosť skutkových zistení, resp. pre nesprávny procesný postup či nedodržanie iných zákonných ustanovení zrušené. Okresný súd vydal aj rozhodnutie o zastavení trestného stíhania, ktoré odôvodnil tým, že : „... doterajšie konanie je vzhľadom na jeho časový priebeh vykonávané v rozpore so základnými zásadami trestného

konania...“. Krajský súd predmetné rozhodnutie zrušil a v podstate za nezmeneného skutkového a právneho stavu vydal okresný súd dňa 29.02.2016 odsudzujúci rozsudok. Krajský súd rozhodujúc o odvolaní tak obžalovaného, ako aj prokurátora zrušil dňa 01.03.2017 výrok rozsudku okresného súdu o treste a obžalovanému uložil po 22 resp. 21 rokoch od spáchania skutkov, ktoré sú mu kladené za vinu, podmienený trest odňatia slobody; takýmto postupom krajský súd spochybnil svoje závery vyslovené predtým v iných svojich prechádzajúcich rozhodnutiach, ktorými zrušil rozhodnutia okresného súdu.

Pokiaľ ide o samotné trestné konanie vedené proti sťažovateľovi ako obvinenému od r. 1995, na súde od r. 1996, dlhé obdobia nečinnosti súdov a čas celkového trvania trestného konania nemožno odôvodniť ani obtiažnosťou a skutkovou náročnosťou veci, ani inými objektívnymi okolnosťami. V poradí prvý rozsudok okresného súdu, zrušený odvolacím súdom dňa 05.12.2002, bol zrušený pre chyby v konaní, procesné nedostatky, t.j. uvedené pochybenia možno celkom jednoznačne pripísať len súdu konajúcemu vo veci, čo malo za následok ďalšie predlžovanie súdneho konania. Okresný súd po vrátení veci krajským súdom rozhodol 17.07.2003 len vo vzťahu k obv. [REDAKOVANÉ]. V poradí ďalším rozsudkom zo dňa 28.01.2012 súd uznal sťažovateľa (spolu so spoluobžalovaným [REDAKOVANÉ]) za vinných v zmysle obžaloby, aj tento rozsudok bol odvolacím súdom zrušený uznesením č.k. 3To/18/2013-1159 zo dňa 02.10.2013 (pokiaľ sa týka sťažovateľa) a vec bola vrátená súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, práve v dôsledku nedostatkov v skutkových zisteniach, neodstránenia rozporov a toho, že súd sa nevyrovnal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie. Už v tomto rozhodnutí krajský súd konštatoval, že „vzhľadom na celkový časový priebeh konania v tejto trestnej veci je potrebné konštatovať, že okresný súd konal v rozpore so základnými zásadami trestného konania.

Treba tiež podotknúť, že od podania obžaloby dňa 10.12.1996 a 07.03.1997 doposiaľ sú v činnosti tak súdu prvostupňového, ako aj odvolacieho, značné časové úseky nečinnosti, pričom v prvotných obdobiach dochádzalo k predlžovaniu súdneho konania odročovaním hlavných pojednávaní na neurčito, kedy kým súd určil nový termín, uplynula doba jedného roka alebo aj viac. Od pridelenia veci do senátu JUDr. Petruškovej dňa 01.07.1998 uplynula doba niekoľkých rokov, kým sa vo veci vykonalo hlavné pojednávanie. Priamym dôsledkom takejto činnosti súdu bolo následne to, že svedkovia, ktorí vypovedali niekoľko rokov po tom, čo sa skutky mali stať, si nepamätali v zásade nič a boli čítané výpovede

z prípravného konania, čo nemožno považovať za zabezpečenie spravodlivého súdneho konania a rešpektovanie práva sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie. Sťažovateľ tak nemal možnosť vyjadriť sa k jednotlivým svedeckým výpovediam, klásť svedkom otázky resp. vykonať konfrontáciu. Tiež v dôsledku pochybení okresného súdu, ktoré tomuto vytkol aj odvolací súd, boli rozsudky okresného súdu viackrát zrušené a vec vrátená na ďalšie konanie, pričom ani krajský súd neuplatnil svoju právomoc v tom smere, aby bola vec čo najrýchlejšie skončená. Práve v dôsledku viacerých rozhodnutí okresného súdu, ktoré boli v dôsledku podaných odvolaní či sťažností rozhodované ďalej krajským súdom a najmä zrušené pre pochybenia okresného súdu, došlo k neúmernému predlžovaniu súdneho konania. Len v poslednom období konania veci pred súdom sú zrejmé nedostatky v rýchlosti rozhodovania súdu, pričom išlo o obdobie, keď vec bola na súde viac ako 16 rokov, keď okresný súd rozhodol rozsudkom 28.11.2012, krajský súd rozhodol o zrušení rozsudku 02.10.2013, spis prišiel na okresný súd 22.11.2013 a ďalšie rozhodnutie (o zastavení konania) súd urobil dňa 27.08.2014, bez toho, aby sa vo veci konalo. Keď bolo toto rozhodnutie zrušené (15.01.2015, spis prišiel na okresný súd 18.03.2015), súdu trvalo pol roka, kým určil termín hlavného pojednávania a ďalšieho pol roka, kým vo veci rozhodol (29.02.2016). Posledné rozhodnutie krajského súdu zo dňa 01.03.2017 už potom možno vnímať aj v kontexte snahy o čím najskoršie ukončenie a „zbavenie sa“ veci, vzhľadom na dĺžku trvania súdneho konania, keď tie procesné pochybenia a nedostatky, ako aj nedostatky skutkových zistení, ktoré predtým krajský súd okresnému súdu niekoľkokrát vytkol, už odvolaciemu súdu v tomto období neprekážali a prioritu dostalo zrejme uzavretie veci po 22 rokoch. Práve však obdobia nečinnosti súdu od r. 1996 spôsobili prieťahy v súdnom konaní a tak neúmerné predĺženie súdneho konania a neprejednanie veci v primeranej lehote, ktoré nemá obdobu; o to viac, že nemožno povedať, že by vzhľadom na skutky kladené obžalovanému za vinu išlo o mimoriadne skutkovo a právne náročnú vec. Rozsiahlosť spisového materiálu a tým náročnosť na jeho štúdium a prípravu pred pojednávaním je zapríčinená práve vyššie zmieneným postupom súdov v tejto trestnej veci, kedy podstatný spisový materiál vrátane výpovedí obžalovaných a svedkov na hlavných pojednávaniach sa nachádza v podstate v menšej časti súdneho spisu.

Poukazujem v týchto súvislostiach na čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, pričom poukazujem na to, že

hoci pojem „primeraná lehota“ v ktorej má byť vec prejednaná, nie je výslovne stanovená, je však riešená judikatúrou Európskeho súdu. Vo výnimočných prípadoch uznal Európsky súd za primeranú lehotu konania pred vnútroštátnymi orgánmi lehotu v trvaní 6 rokov - v tomto prípade došlo k jej prekročeniu cca 3,5-násobne, preto nemožno považovať za rešpektované ust. čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Kompenzácia porušenia práva ustanoveného v čl. 6 Dohovoru či už zastavením trestného stíhania alebo zmiernením trestu je podľa judikatúry Európskeho súdu (aj Ústavného súdu SR) prípustná, lebo ich možno považovať za dostatočnú nápravu porušeného práva. Faktom však je, že krajský súd vo svojom poslednom rozhodnutí zo dňa 01.03.2017 vyhovel odvolaniu prokurátora podanému v neprospech obžalovaného, zrušil výrok o treste a nahradil ho výrokom, ktorý je pre sťažovateľa ako obvineného neprimerane prísny- uvedené len potvrdzuje to, čo vyplýva z vyššie uvedeného, že v tomto trestnom konaní súdy neprejavili akýkoľvek rešpekt k právam obvineného (t.j. sťažovateľa) a 22 rokov trvajúcim trestným konaním (z toho 21 rokov na súde), ktoré ukončili uznaním viny a uložením dokonca podmieneného trestu odňatia slobody, len zavřšili dlhodobé porušovanie práv sťažovateľa. Sťažovateľ je zamestnaný, má rodinu, dieťa, žije riadnym a usporiadaným spôsobom života a predchádzajúce odsúdenia z r. 2004 a 2005 má zahladené. Nie je tiež vinou sťažovateľa, že do jedného konania boli spojené aj veci týkajúce sa spoluobvinených, ktoré tiež prispeli k predĺženiu súdneho konania. Napokon, tieto osoby (spoluobvinení) sa neodvolávali práve z dôvodu iných svojich trestných konaní, kedy bolo pre nich priaznivejšie z hľadiska možného trestu odvolanie nepodať. Dôsledky odsúdenia sťažovateľa po 22 rokoch od vznesenia obvinenia majú však podľa nášho názoru charakter odmietnutia spravodlivosti a takto vníma tento zásah súdu aj sťažovateľ o to viac, že dĺžka súdneho konania bola zapríčinená bezdôvodnou dlhodobou a opakovanou nečinnosťou okresného súdu a tiež krajského súdu, ktorému rozhodovanie o opravných prostriedkoch trvalo vždy minimálne jeden rok, ako aj tým, že okresný súd ak aj konal, vydával nepreskúmateľné resp. nezákonné rozhodnutia, ktoré boli odvolacím súdom následne zrušené.

... Sťažovateľ v prejednávanej veci vyčerpал opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený a preto sa o ochranu svojich práv

obracia na Ústavný súd Slovenskej republiky. Proti rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie a proti rozhodnutiu krajského súdu riadny opravný prostriedok prípustný nie je. Tu ani nemôže zatiaľ sťažovateľ o mimoriadnom opravnom prostriedku uvažovať, keďže mu predmetné rozhodnutie odvolacieho súdu zatiaľ doručené nebolo. Z uvedeného dôvodu je sťažnosť prípustná a podaná v zákonnej lehote, nakoľko rozhodnutie Krajského súdu v Prešove bolo sťažovateľovi oznámené na verejnom zasadnutí dňa 01.03.2017 a dvojmesačná lehota na podanie sťažnosti v zmysle § 53 ods. 3 zák.č. 38/1993 Z.z. v platnom znení je teda zachovaná. Tu ale podotýkam, že porušenie práva na spravodlivé prejednanie veci v primeranej lehote stále trvá, nakoľko nedošlo ku kompenzácii porušenia práva podľa čl. 6 Dohovoru rozhodnutiami súdov v trestnej veci sťažovateľa.

... Sťažovateľ si... uplatňuje voči porušovateľovi jeho základného práva na súdnu ochranu, Okresnému súdu Poprad, nárok na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 30.000,-EUR (slovom tridsaťtisíc eur) a voči Krajskému súdu v Prešove vo výške 10.000,-EUR. Táto suma zohľadňuje dĺžku trvania konania, tiež to, ako sa ten ktorý zo súdov o takúto dĺžku trvania súdneho konania „pričinil“, ako aj s tým spojenú nemajetkovú ujmu, ktorá sťažovateľovi vznikla tým, že bol dlhodobo vystavený trestnému stíhaniu, čo ovplyvnilo jeho súkromný, rodinný život (rozpadlo sa mu prvé manželstvo aj z toho dôvodu, že jeho manželka už nebola ochotná znášať neistotu, ako sa trestné stíhanie skončí), nemal možnosť venovať sa štúdiu, aj jeho pracovné možnosti vzhľadom na dlhé trestné stíhanie a s tým spojenú účasť na pojednávaniach súdu boli obmedzené, o to viac, že pokiaľ zamestnávateľia zistili, že je sťažovateľ trestne stíhaný, nemali záujem ďalej ho zamestnávať. Sťažovateľ bol mladistvý, keď trestné stíhanie voči nemu začalo, tento rok má 39 rokov. Bol vzatý do väzby v čase pred maturitou, neskôr bol síce z väzby prepustený, ale vplyv tohto celého na neho a jeho rodinu bol značný. Napokon, fakt, že je po tak dlhú dobu trestne stíhaný a nevie, kedy a ako sa vec skončí, značne zle vplývala a vplýva aj na psychický stav sťažovateľa, k čomu len prispelo uloženie trestu odvolacím súdom, ktorý trest nemožno považovať ani za primeraný, ani za spravodlivý, ani za plniaci akýkoľvek účel, vzhľadom na okolnosti tohto prípadu. Vyššie opísanými okolnosťami a skutočnosťami preto sťažovateľ odôvodňuje tento nárok a rozsah požadovaného finančného zadosťučinenia, a to v súlade s ustanovením § 50 ods. 3

zák. č. 38/1993 Z.z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v platnom znení. Vzhľadom na závažnosť zásahu sťažovateľ má za to, že ním požadované finančné zadostučinenie je primerané.

... Sťažovateľ je právne zastúpený advokátom, z ktorého dôvodu mu vznikol nárok na náhradu trov právnej pomoci. V zmysle ust. § 11 ods. 3 Vyhl. č. 655/2004 Z.z. odmena za 1 úkon právnej pomoci predstavuje sumu 147,33- €. Režijný paušál v zmysle podľa § 16 ods. 3 vyššie cit. vyhlášky predstavuje sumu 8,84,- €. Vo veci boli vykonané celkom dva úkony právnej pomoci v zmysle § 13a ods. 1 písm. a/ a c/ vyššie cit. vyhlášky, a to prevzatie veci a príprava zastúpenia a písomná sťažnosť na ÚS SR, na základe ktorých skutočností predstavujú trovy právnej pomoci sumu 312,34,- €.

S poukazom na vyššie uvedené žiadame Ústavný súd SR, aby po predbežnom prerokovaní prijal sťažnosť na ďalšie konanie a aby po vyhodnotení písomných dôkazov takto rozhodol:

Právo [REDAKOVANÉ] na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 49 Ústavy Slovenskej republiky, právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Okresného súdu Poprad č.k. 2T/285/1996-1257 zo dňa 29.02.2016 a rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 2To/31/2016 zo dňa 01.03.2016 a postupom, ktorý vydaniu týchto rozhodnutí predchádzal, porušené boli.

Rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 2To/31/2016 zo dňa 01.03.2017 a rozsudok Okresného súdu Poprad č.k. 2T/285/1996-1257 zo dňa 29.02.2016 zrušuje a vec vracia Okresnému súdu Poprad na ďalšie konanie.

Okresnému súdu Poprad prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp.zn. 2T/285/1996 konal bez zbytočných prieťahov.

Sťažovateľovi sa priznáva primerané finančné zadostučinenie: vo výške 30.000,-EUR (slovom tridsaťtisíc eur), ktoré je mu Okresný súd Poprad povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu a vo výške 10.000,-EUR (slovom desaťtisíc eur), ktoré mu je Krajský súd v Prešove povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Okresný súd Poprad je povinný zaplatiť sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 312,34 € na účet advokátky JUDr. Zuzany Baloghovej... do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.»

II.

3. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

4. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po

jej prijatí na ďalšie konanie (porov. napr. I. ÚS 105/06, II. ÚS 66/2011, III. ÚS 155/09, IV. ÚS 35/02).

5. Z petitu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva (i) na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom Okresného súdu Poprad v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 285/1996 a postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 2 To 31/2016 a základného práva (ii) na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 49 ústavy rozsudkom okresného súdu č. k. 2 T 285/1996-1257 z 29. februára 2016 a rozsudkom krajského súdu sp. zn. 2 To 31/2016 z 1. marca 2016.

6. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 285/1996 a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 To 31/2016

6.1 Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

6.2 Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie označeného práva ešte trvalo (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Ak v čase, keď došla sťažnosť ústavnému súdu, už nedochádza k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd sťažnosť

odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde) bez ohľadu na to, z akých dôvodov skončilo toto porušovanie (II. ÚS 139/02).

6.3 Zo samotnej sťažnosti vyplýva, že napadnuté konanie bolo na okresnom súde skončené 29. februára 2016 vyhlásením rozsudku a napadnuté konanie na krajskom súde bolo skončené rozsudkom z 1. marca 2016. Sťažovateľ sa napriek tomu na ústavný súd obrátil so svojou sťažnosťou až podaním z 28. apríla 2017 (ktoré bolo ústavnému súdu doručené 4. mája 2017), t. j. v čase, keď porušenie označeného základného práva na súdoch, ktoré sťažovateľ označil za účastníkov konania, už netrvalo a konanie o jeho sťažnosti pred ústavným súdom nebolo spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (m. m. I. ÚS 6/03, II. ÚS 298/2017).

6.4 Vzhľadom na uvedené skutočnosti a pretože sťažovateľ sa v predmetnej veci domáhal ochrany svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, keď v označených konaniach pred okresným súdom a krajským súdom namietané porušenie práv už netrvalo, a teda bola odstránená jeho právna neistota, jeho sťažnosť bolo treba v tejto časti odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

7. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy rozsudkom okresného súdu č. k. 2 T 285/1996-1257 z 29. februára 2016

7.1 Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Právomoc ústavného súdu je preto subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (porov. II. ÚS 13/01, IV. ÚS 102/09). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred

iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (porov. I. ÚS 20/02, III. ÚS 152/03).

7.2 Sťažovateľ svojou sťažnosťou napáda aj rozsudok okresného súdu č. k. 2 T 285/1996-1257 z 29. februára 2016. Zo sťažnosti však vyplýva, že sťažovateľ využil svoje právo podať proti uvedenému rozsudku okresného súdu odvolanie, o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd. Právomoc krajského súdu rozhodnúť o odvolaní sťažovateľa v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu. Vzhľadom na túto skutočnosť ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

8. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy rozsudkom krajského súdu sp. zn. 2 To 31/2016 z 1. marca 2016

8.1 Ústavný súd je súdnym orgánom ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy). Túto ochranu poskytuje aj základným právam účastníkov v konaní o ich veci pred súdmi (všeobecnými) alebo pred inými orgánmi Slovenskej republiky v prípadoch ustanovených zákonom. Tieto práva vyplývajú z ústavno-procesných princípov konania pred uvedenými orgánmi (čl. 46 až čl. 50 ústavy).

8.2 Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

8.3 V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoje rozhodnutia, podľa ktorých všeobecné súdy sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie základných práv a slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje, preto je možnosť intervencie zo strany ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak ochranu neposkytujú všeobecné súdy (porov. mutatis mutandis I. ÚS 9/00, II. ÚS 592/2013, III. ÚS 375/2010, IV. ÚS 26/04). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí

takúto sťažnosť odmietnuť pre neprípustnosť (porov. § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde; ďalej porov. aj mutatis mutandis I. ÚS 22/03, II. ÚS 349/08, II. ÚS 421/2013, III. ÚS 152/03, IV. ÚS 177/05). V prípade, ak právny poriadok pripúšťa iné možnosti nápravy uplatnením riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov, napr. podľa Trestného poriadku, nemožno sa domáhať ochrany svojich práv v konaní pred ústavným súdom.

8.4 Z dosiaľ uvedeného vyplýva, že podľa platnej právnej úpravy konania pred všeobecnými súdmi a judikatúry všeobecného súdnictva sú ich závažné procesné pochybenia (vrátane porušenia základných práv podľa čl. 46 a nasl. ústavy) dôvodom na podanie odvolania (§ 355 Civilného sporového poriadku), prípadne (za splnenia zákonom ustanovených podmienok) aj na podanie dovolania [§ 419 Civilného sporového poriadku (pozri mutatis mutandis napr. II. ÚS 595/2013, IV. ÚS 26/04, ale aj II. ÚS 130/02, IV. ÚS 31/03)].

8.5 Pokiaľ podľa názoru sťažovateľa krajský súd napadnutým rozsudkom zásadne porušil jeho práva na obhajobu tým, že „nemal možnosť vyjadriť sa k jednotlivým svedeckým výpovediam, klásť svedkom otázky, resp. vykonať konfrontáciu“, potom sa jeho sťažnosť podaná ústavnému súdu v tejto časti javí ako predčasná, keďže v ďalšom konaní v merite veci pred všeobecnými súdmi môže sťažovateľ postupovať už uvedeným spôsobom a domáhať sa ochrany svojich práv podaním dovolania proti predmetnému rozhodnutiu odvolacieho súdu. V tomto prípade teda existuje „iný súd“, a to Najvyšší súd Slovenskej republiky, povolaný na poskytnutie ochrany právam sťažovateľa.

8.6 Ústava ani zákon o ústavnom súde nepripúšťajú, aby účastník konania domáhajúci sa ochrany svojich základných práv sám rozhodol o tom, či sa jej bude domáhať v konaní pred všeobecnými súdmi alebo ústavným súdom. Naopak, z čl. 127 ods. 1 ústavy zjavne vyplýva, že pred podaním sťažnosti ústavnému súdu musí účastník konania vyčerpať všetky riadne i mimoriadne opravné prostriedky, resp. iné prostriedky nápravy, ktoré sú mu dostupné v konaní pred všeobecnými súdmi.

8.7 Ústavný súd vzhľadom na uvedené sťažnosť sťažovateľa pri jej predbežnom prerokovaní v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre neprípustnosť.

9. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 2 a čl. 49 ústavy rozsudkom okresného súdu č. k. 2 T 285/1996-1257 z 29. februára 2016 a rozsudkom krajského súdu sp. zn. 2 To 31/2016 z 1. marca 2016

9.1 K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 2 a čl. 49 ústavy rozsudkom okresného súdu č. k. 2 T 285/1996-1257 z 29. februára 2016 a rozsudkom krajského súdu sp. zn. 2 To 31/2016 z 1. marca 2016 ústavný súd konštatuje, že zo skutočností, ktoré sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol, nevyplýva žiadna možnosť porušenia označených práv, reálnosť ktorej by mohol ústavný súd posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie.

9.2 Okrem uvedeného možno uviesť, že z čl. 46 ods. 2 a čl. 49 ústavy nevyplývajú také základné práva, ktoré by mohli byť porušené skutkovým stavom, ktorý popísal sťažovateľ, preto ústavný súd musel jeho sťažnosť v tejto časti odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

10. Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. júna 2018